

Ecvef Fiiller (Fiil-i Ecvef)

11. Ünite: Tanım, İlal Kaideleri ve Çekim Tabloları

Ecvef Fiil Nedir? (Tanım)

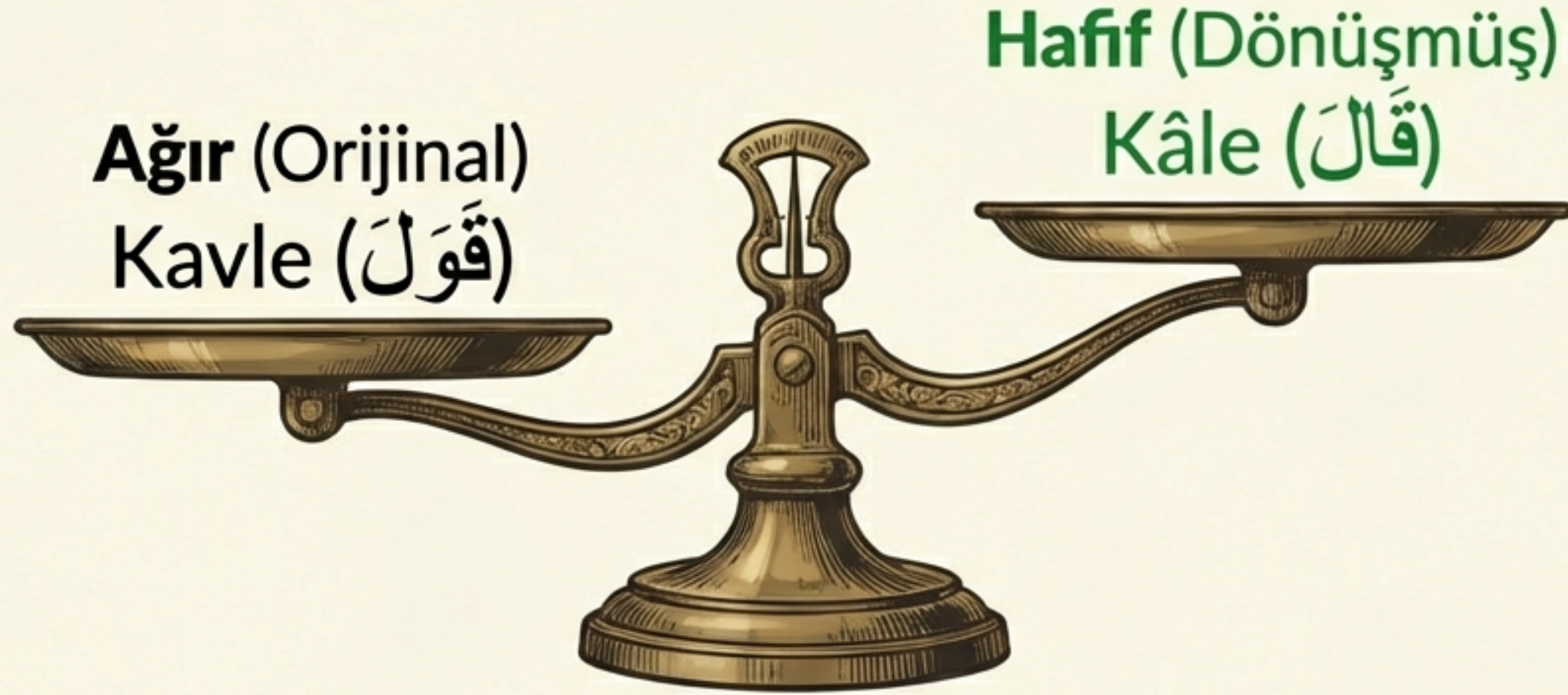
Ecvef fiil, kök harflerinden ortadaki harfin illetli harf (Vav و veya Ya ي) olduğu fiildir.

Ecvef-i Vâvî Kök: K-V-L (ق قَوْلَ) → Kullanım: Kâle (قَالَ)

Ecvef-i Yâî Kök: B-Y-A (ب بَيْعَ) → Kullanım: Bâa (بَاعَ)

Neden Değişiklik Yapıyoruz? (İlal Mantığı)

Amaç: TAHFİF (Dilde Hafiflik)

Arapça, hareketli bir illet harfini telaffuz etmeyi 'ağır' bulur.
Bu ağırlığı gidermek için yapılan değişimlere **İlal** denir.

1. Kaide: Mazi Fiilde Dönüşüm

Kural: İlet harfı harekeli, kendinden önceki harf ise **üstünlü (fethalı)** ise; illet harfı **Elif'e (ا)** dönüşür.

2. Kaide: Mazi Fiilde Harf Düşmesi (Hazf)

Harekelenmiş Özne Zamiri Gelince...

Kâile (قَالَ) + (تُ) = ~~Kâitu~~

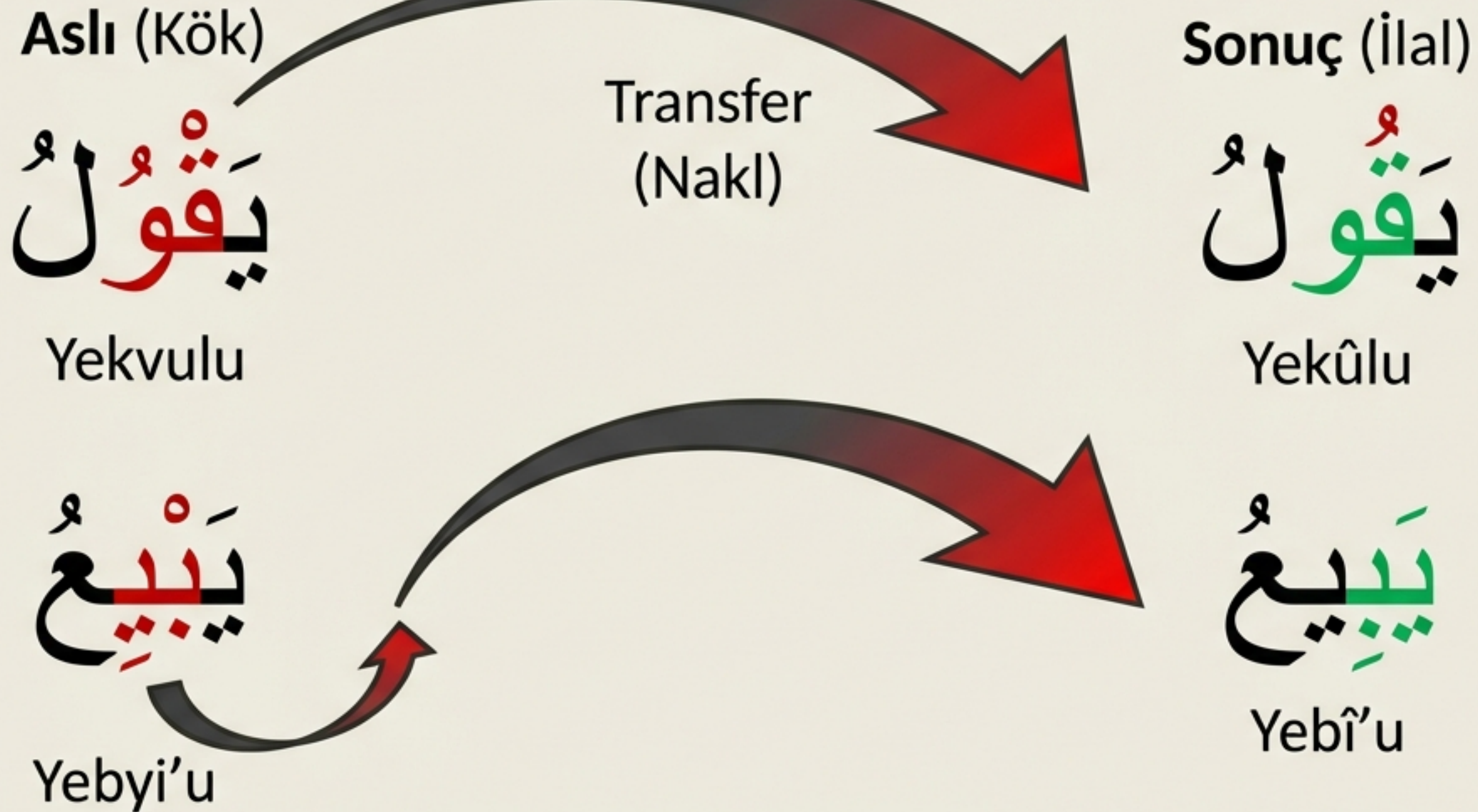
İltika-i Sakineyn (İki sakin çakıştı)

Kultu (فَأْتُ)

Düşen harf Vav ise → Ötre (Kultu)
Düşen harf Ya ise → Esre (Bi'tu)

3. Kaide: Muzari Fiilde Hareke Nakli

Kural: İlet harfinin harekesi, kendinden önceki sakin harfe aktarılır.

4. Kaide: Emir Kipi (İki Sakin Çakışması)

Muzari: Tekûlu (تَقُولُ)

↓ Baştaki 'Te' atılır

Kûlu (قُولُ)

↓ Son harf cezimlenir (Emir)

Kûl (قُولُ)

↓ İki Sakin Yan Yana!

Kul (قُلْ)

Kâle → Kul | Bâa → Bi' | Zâra → Zur

Özet Tablo: Kökten Kullanıma

Bab (Tip)	Aslı (Kök)	Mazi	Muzari	Emir
1. Bab (Vâvî)	(قَوَلَ)	(قَالَ)	(يَقُولُ)	(قُلْ)
2. Bab (Yâî)	(بَاعَ)	(بَاعَ)	(يَبِيعُ)	(بِعْ)
4. Bab (Elif)	(نَوَلَ)	(نَالَ)	(يَنَالُ)	(نَلْ)

Mazi Fiil Çekimi (Ecvef)

	Singular (Müfred)	Dual (Müsenna)	Plural (Cemi)
3rd Person (Gaip/Gaibe)	قَالَ Kâle	قَالَا Kâlâ	قَالُوا Kâlû
	قَالَتْ Kâlet	قَالَتَا Kâletâ	قُلْنَ Kulne
2nd Person (Muhatap/Muhataba)	قُلْتَ Kulte	قُلْتُمَا Kultumâ	قُلْتُمْ Kultum
	قُلْتِ Kulti		قُلْتُنَّ Kultunne
1st Person (Nefsi Mütekellim)	قُلْتُ Kultu		قُلْنَا Kulnâ

Muzari Fiil Çekimi (Ecvef)

	Singular (Müfred)	Dual (Müsenna)	Plural (Cemi)
3rd Person (Gaip/Gaibe)	يَقُولُ Yekûlu	يَقُولَانِ Yekûlâni	يَقُولُونَ Yekûlûne
	تَقُولُ Tekûlu	تَقُولَانِ Tekûlâni	يَقُلْنَ Yekulne
2nd Person (Muhatap/Muhataba)	تَقُولُ Tekûlu	تَقُولَانِ Tekûlâni	تَقُولُونَ Tekûlûne
	تَقُولِينَ Tekûlîne	تَقُولَانِ Tekûlâni	تَقُلْنَ Tekulne
1st Person (Nefsi Mütekellim)	أَقُولُ Ekûlu	نَقُولُ Nekûlu	نَقُولُ Nekûlu

Emir Fiil Çekimi (Hazır)

Sen (Eril)	Sen (Dişil)	Siz (İkili)	Siz (Çoğul Eril)	Siz (Çoğul Dişil)
(قُلْ)	(قُولِي)	(قُولَا)	(قُولُوا)	(قُلْنَ)
Kul	Kûlî	Kûlâ	Kûlû	Kulne

🔑 Kural: Son harf harekelenince (uzatma gelince), düşen illet harfi geri döner.

Örnekler: Ayet ve Hadislerde Ecvef

Quran 40:60 قَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
Kâle (قَالَ) → Mazi, Ecvef. (Aslı: Kâvle)

Quran 6:11 قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ
Kul (قُلْ) → Emir (Vav düştü). | Sîrû (سِيرُوا) → Emir (Ya geri geldi).

Hadith الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ...
El-Bey'ân (الْبَيْعَانِ) → İsim, Ecvef (Bey'a kökünden).

Alıştırma: Boşlukları Doldurun

Müslümanlar doğruyu*Kâle* (قَالَ) . .
(K-V-L: Mazi)

Satıcılar malı ucuza*Yebîûne* (يَبِيعُونَ) .
(B-Y-A: Muzari)

Ey Müslüman, her zaman hakkı*Kul* (قُلْ) .
(K-V-L: Emir)

O kadınlar, Kabe'yi*Zurne* (زُرْنَ) .
(Z-V-R: Mazi)

Sık Kullanılan Ecvef Fiiller

Vâvî

- ◆ Kâne (كَانَ) - Olmak
- ◆ Kâle (قَالَ) - Söylemek
- ◆ Kâme (قَامَ) - Kalkmak
- ◆ Zâra (زَارَ) - Ziyaret etmek

Yâi / Diğer

- ◆ Bâa (بَاعَ) - Satmak
- ◆ Sâra (سَارَ) - Yürümek
- ◆ Âşe (عَاشَ) - Yaşamak
- ◆ Nâle (نَالَ) - Nail olmak

Özet: 3 Altın Kural

1. Dönüşüm

İllet harfi harekeli +
öncesi üstün = Elif.

Kavle → Kâle

2. Nakil

Muzari fiilde illet harfi
harekesini öncesine verir.

Yekvulu → Yekûlu

3. Hazf (Düşme)

İki sakin harf yan yana
gelirse, illet harfi düşer.

Kâle + tu → Kultu